

Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy 2014-2017

21 października 2014 roku w Bukowcu podpisano Porozumienie pomiędzy Związkiem Gmin Karkonoskim a Oddziałem PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze. Dotyczyło ono powołania do życia Regionalnej Pracowni Krajoznawczej Karkonoszy. Pracownia w swych założeniach ma zajmować się pozyskiwaniem i opracowywaniem wiadomości dotyczących obszaru Sudetów Zachodnich. Chodzi o wiadomości z praktycznie wszystkich dziedzin, zarówno historii, architektury, przyrody czy życia społecznego. Wydarzenia z dawnych czasów są w miarę dobrze udokumentowane, jeśli jednak chodzi o czasy po II wojnie światowej oraz czasy obecne to zachodzi konieczność utrwalania mających miejsce wydarzeń gdyż za lat kilkadziesiąt mogą one zatrzeć się w naszej pamięci. Dzisiaj może wydawać się, iż wydarzenia te są nic nieznaczące jednak często po latach okazują się one istotnymi. Dlatego Pracownia podjęła działalność wydawniczą i w wydawanych cyklicznie Zeszytach Historycznych stara się zamieszczać choćby krótkie notki o działaniach mających miejsce na naszym terenie. Także Pracownia organizuje liczne sympozja popularno-naukowe, seminaria czy spotkania z ciekawymi osobami, tak by ci, których interesują takie sprawy mogli mieć możliwość nie tylko dowiedzieć się czegoś nowego ale także brać w nich czynny udział.

Foto: Krzysztof Tęcza

Pracownia posiada zbiór krajoznawczy pochodzący z istniejącej niegdyś Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Jeleniej Górze. Pracownia pomaga wszystkim, którzy chcą włączyć się do pracy na polu krajoznawstwa i organizuje wycieczki dla dzieci, dorosłych i seniorów. Organizuje także liczne ogniska często uświetnione konkursami krajoznawczymi czy śpiewaniem piosenek turystycznych ale także kresowych, harcerskich i patriotycznych.

Pracownia, mimo iż powstała w październiku 2014 roku to oficjalnie została otwarta 31 stycznia 2015 roku. Wynikało to z konieczności przygotowania pomieszczenia i wyposażenia go w stosowny sprzęt. Wtedy też zaproszono gości na I Sympozjum zatytułowane „Grzbiet Lasocki w Karkonoszach”. O tym, że powstanie takiego miejsca spotkało się z przychylnym odzewem świadczy fakt, że na pierwsze spotkanie przybyło prawie 130 osób, i to z tak odległych miejscowości jak: Żary, Lubań, Olszyna, Szklarska Poręba, Piechowice, Kamienna Góra, Witków Śląski, Szczawno, Wałbrzych, Strzegom,

Wrocław, Warszawa. Oczywiście byli mieszkańcy pobliskich miejscowości. Trzeba przyznać, że temat poruszony podczas tego pierwszego spotkania również wywołał żywe zainteresowanie.

Pracownia była organizatorem jeszcze wielu innych spotkań. I tak 18 kwietnia 2015 roku zaprosiła na spotkanie z Januszem Czerwińskim i Františkem Jirásko – legendami Karkonoszy – osobami, których działania doprowadziły do ukształtowania się nowego oblicza turystyki w Karkonoszach.

20 czerwca 2015 roku zorganizowano II Sympozjum pt. „Śnieżka królowa Karkonoszy”. I to spotkanie spotkało się z wielkim zainteresowaniem turystów i krajoznawców. Muszę podkreślić, że na nasze spotkania przybywa wielu przewodników sudeckich oraz osób uczęszczających na kurs przewodnicki traktując je jako sposób na podnoszenie swojej wiedzy. I o to nam chodzi, bo bardzo często wiedza tutaj prezentowana jest nieosiągalna gdzie indziej. Dlatego dokładamy wszelkich starań by prezentowane tutaj referaty były publikowane w Zeszytach Historycznych, które to trafiają do wielu bibliotek w naszym regionie ale także w Polsce.

9 października 2015 roku Pracownia we współpracy z Grupą Inicjatywną „Kolej Karkonoska” zaprosiły na „Symposium poświęcone teraźniejszości i przyszłości skomunikowania Jeleniej Góry z Karpaczem i Kowarami”. Kolejne sympozjum pt. „Turystyczne wykorzystanie Karkonoszy” zorganizowano 16 kwietnia 2016 roku. Towarzyszyły mu wystawy: „Schroniska turystyczne Karkonoszy”, „Sanie rogate”, „Malarstwo Jolanty Olszewskiej” i „Laski karkonoskie Jerzego Szymona Gaja”. Całość uświetnił koncert zespołu „Szyszak”.

14 maja 2016 roku Pracownia we współpracy z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oraz Studium Bo!, Domem Lalki Adoptowanej i Książnicą Karkonoską zorganizowała seminarium „Rozmowy o historii – drogi na Zachód” połączone z wystawą fotograficzną Jolanty Stopki pt. „Twierdze i pałace Rzeczypospolitej Obojga Narodów”.

10 września 2016 roku Pracownia, ponownie we współpracy z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich zorganizowała wystawę fotograficzną „Na wschód i zachód Nysy Łużyckiej”. Spotkanie było poprzedzone zwiedzaniem okolicy oraz pałacu w Bukowcu a zakończone biesiadą kresową i pięknymi śpiewami przy ognisku.

W dniach 7-8 października 2016 roku pracownia wraz z Muzeum Miejskim „Dom Gerharta Hauptmanna” w Jeleniej Górze i Stowarzyszeniem „W Cieniu Lipy Czarnoleskiej” zorganizowała konferencję popularno-naukową pt. „Literatura i Karkonosze”. Było to spotkanie dwudniowe, w trakcie którego goście mogli zapoznać się zarówno z twórczością mieszkających i pracujących tutaj kiedyś wybitnych przedstawicieli literatury jak i twórczością obecnie tu mieszkających twórców. Spotkaniu towarzyszyła wystawa „Fedor Sommer”. Ukoronowaniem konferencji było przekazanie przez Stowarzyszenie „W Cieniu Lipy Czarnoleskiej” wszystkich wydanych do tej pory publikacji do biblioteki Regionalnej Pracowni Krajoznawczej Karkonoszy.

Kolejne spotkanie było poświęcone legendarnemu przewodnikowi Tadeuszowi Steciowi i miało tytuł „Przewodnik przewodników”. Była to okazja do przypomnienia dokonań tego wielkiego pasjonata Karkonoszy. Tadeusz Steć nie tylko jest autorem pierwszych i najbardziej poczytnych opracowań o naszych górach ale przede wszystkim jest szkoleniowcem spod którego ręki wyszło wiele pokoleń przewodników.

W październiku 2016 roku Pracownia była współorganizatorem Seminarium krajoznawczego „Mijające krajobrazy Ziemi Jeleniogórskiej”. Odbędzie się ono w Sali Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze. Miesiąc później czyli w listopadzie 2016 roku Pracownia była współorganizatorem I Podziemnego Sympozjum Sudeckiego. Oba działania były prowadzone we współpracy z PTTK. Sympozjum w części

nadziemnej miało miejsce w Muzeum Karkonoskim a w części podziemnej, dzięki uprzejmości ARADO, w podziemiach jeleniogórskich. Widzowie mieli okazję w tak niezwyklej scenerii obejrzeć zapowiedź spektaklu „Miedzianka – przestrzeń czasu” w wykonaniu aktorów Teatru KORKONTOI przygotowaną przez Jarosława Szczyżowskiego.

Pracownia do tej pory wydała 12 Zeszytów Historycznych:

ZH 1/2015 – Grzbiet Lasocki w Karkonoszach

ZH 2/2015 – Janusz Czerwiński i František Jirásko w Bukowcu

ZH 3/2015 – Turystyczne rajdy narciarskie PTTK w Karkonoszach 1953-2015

ZH 4/2015 – Śnieżka królowa Karkonoszy

ZH 1(5)/2016 – Willa Łąkowy Kamień jako medium kultury

ZH 2(6)/2016 – 20 lat zespołu „Sybiraczki i Kresowianie”

ZH 3(7)/2016 – Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Jeleniej Górze

ZH 4(8)/2016 – Powiatowe Koło Pszczelarzy w Jeleniej Górze

ZH 5(9)/2016 – 40 lat Grupy Karkonoskiej GOPR

ZH 6(10)/2016 – Literatura i Karkonosze

ZH 7(11)/2016 – Jubileusz 70-lecia Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze

ZH 1(12)/2017 – Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy 2014-2017

Pracownia wydała także publikację pt. Redenowie i Bukowiec.

Oprócz przedstawionych działań Pracownia przygotowała i przeprowadziła w dniach 28-29.04.2015 roku wizytę grupy czeskich samorządowców oraz ich spotkania z przedstawicielami naszych władz. Goście odwiedzili wówczas Muzeum Carla i Gerharta Hauptmannów oraz dom Wlastimila Hofmana w Szklarskiej Porębie; Hutę Julia w Piechowicach; Muzeum Przyrodnicze, Zamiejskowy Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Wrocławskiej oraz Termy w Jeleniej Górze; Park Miniatur Budowle Świata w Mysłakowicach; Pałac w Wojanowie, Zamek w Karpnikach; Muzeum Sportu i Turystyki oraz hotel Gołębiewski w Karpaczu; Karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami w Kostrzycy i siedzibę Związku Gmin Karkonoskich w Bukowcu.

Pracownia pomaga organizować różnego rodzaju wycieczki i spotkania na terenie parku bukoweckiego, jak też konkursy turystyczne. W roku 2016 gościła uczestników Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę” organizowanego przez PTTK. Tym razem etap wojewódzki został zorganizowany przez Komisję Krajoznawczą Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze i Regionalną Pracownię Krajoznawczą Karkonoszy przy Związku Gmin Karkonoskich.

Kolejnym ważnym spotkaniem zorganizowanym przez Pracownię było Szkolenie kierowników Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK. Spotkanie odbyło się w dniach 14-17.04.2016 roku, a wzięli w nim udział przedstawiciele 23 Regionalnych Pracowni Krajoznawczych z całej Polski oraz Centralnej Biblioteki PTTK.

Pracownia włączyła się, w ramach działań prowadzonych przez Fundację Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, w pomoc przy oprowadzaniu po naszym terenie znanej podróżniczki Elżbiety Dzikowskiej, która zbierała materiały do swojej kolejnej książki przybliżającej piękno naszej Ojczyzny.

Pracownia, z jednej strony włącza się do prac mających na celu uhonorowanie osób działających na rzecz regionu, z drugiej sama jest wyróżniana za takie działania. I tak w ramach imprezy *Jesień ze sztuką w Bukowcu*, która odbyła się w dniach 17-18.09.2016 roku zostały wręczone po raz pierwszy honorowe tytuły Ambasadora Karkonoszy. Otrzymali je: biskup Stefan Cichy, Piotr Napierała, Henryk Waniek, Małgorzata Mierczak, Thomas Schulz i Rhiemann Karsten. Nagrody wręczał osobiście Duch Gór.

Pracownia otrzymała do swoich zbiorów pracę Agnieszki Jastrzębskiej napisaną na Uniwersytecie Łódzkim zatytułowaną „Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy – powstanie i działalność”.

W październiku 2016 roku Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy działająca w Związku Gmin Karkonoskich otrzymała nagrodę Starosty Jeleniogórskiego „Liczyrzepę” w kategorii „Najlepszy Produkt Turystyczny 2016 roku”. W grudniu 2016 roku jury Jubileuszowego XXV Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej przyznało dla wydawanego przez Pracownię Cyklu Zeszyty Historyczne II nagrodę w kategorii „Informatory krajoznawcze i foldery”.

Oczywiście przedstawione powyżej działania podejmowane przez Pracownię nie są wszystkimi. Dlatego w wydanym właśnie Zeszycie Historycznym nr. 1(12)/2017 opisano niektóre z nich.

W dniu jubileuszu Pracowni zaproszeni goście otrzymali ów Zeszyt i mogli wysłuchać referatów przygotowanych na ten dzień. Krzysztof Tęcza prowadzący pracownię przybliżył działalność podejmowaną w ramach Pracowni a Grażyna Kolarzyk Dyrektor Fundacji Dolina Pałaców i Ogrodów przedstawiła działalność Fundacji we współpracy ze Związkiem Gmin Karkonoskich. Wielokrotnie podkreślała, że osiągnięte wyniki zawdzięcza wspólnej pracy osób, które miłując swój region, podejmują różnorodne działania nie patrząc na ogrom pracy jaka ich czeka. Emil Pyzik, były dyrektor szkoły w Mysłakowicach, w referacie „Mysłakowice – jedyna kolonia domów tyrolskich w Polsce” opowiedział o drodze ludzi, którzy ze względów wyznaniowych musieli opuścić swoje rodzinne strony i udać się w nieznane. Pokazał jak były to ciężkie czasy i ile wyrzeczeń musieli ponieść ci ludzie zanim zostali uznani za „swoich”. Z kolei Edward Wieczorek kierownik Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Katowicach przygotował wystąpienie pt. „Regionalne Pracownie Krajoznawcze w strukturach PTTK a krajoznawstwo w Polsce i regionie”. Jego występ uzmysłowił obecnym czym jest tak naprawdę krajoznawstwo i jak jest pono postrzegane w regionie ale także czym zajmują się krajoznawcy w poszczególnych regionach.

Seminarium z okazji 2-giej rocznicy powstania RPK Karkonoszy pozwoliło na ukazanie jak ważnym jest dla nas mieszkańców istnienie takiej jednostki. Pokazało, że jest ona potrzebna ale także, że dzięki jej istnieniu życie krajoznawcze staje się coraz bogatsze. Ukazało jak teraz, po dwóch latach działalności Pracowni, osoby korzystające z jej pracy postrzegają otaczający nas krajobraz i jak ta praca wpłynęła na ich życie.

Krzysztof Tęcza